

EUROPEJSKA KONWENCJA OCHRONY ZWIERZĄT TOWARZYSZĄCYCH STRASBOURG, 13 LISTOPADA 1987

Preambuła:

Niżej podpisane państwa członkowskie Rady Europy:

Zdając sobie sprawę, że celem Rady Europy jest osiągnięcie większej jedności wśród państw członkowskich;

Rozpoznając moralny obowiązek człowieka do respektowania wszystkich żywych stworzeń i pamiętając, że zwierzęta towarzyszące pozostają w szczególnej więzi z człowiekiem;

Biorąc pod uwagę znaczenia zwierząt towarzyszących i ich wpływ na wartość ludzkiej egzystencji oraz ich istotną rolę w społeczeństwie;

Biorąc pod uwagę problemy wynikające z ogromnej różnorodności zwierząt, które są hodowane przez człowieka;

Biorąc pod uwagę ryzyko dla higieny, zdrowia i bezpieczeństwa człowieka oraz innych zwierząt, które są immanentnie związane z nadpopulacją zwierząt towarzyszących;

Zdając sobie sprawę, iż hodowla dzikich gatunków zwierząt jako zwierząt towarzyszących nie powinna mieć miejsca;

Świadomi, iż istnieją różne warunki mające wpływ na nabywanie, utrzymywanie, komercyjną lub niekomercyjną hodowlę, pozbywanie się i handel zwierzętami towarzyszącymi;

Świadomi, iż zwierzęta towarzyszące nie zawsze są trzymane w warunkach umożliwiających im utrzymanie zdrowia i dobrego samopoczucia;

Zaznaczając, że stosunek wobec zwierząt towarzyszących może ulegać znaczącej zmianie w zależności od posiadanej wiedzy;

Biorąc pod uwagę, iż podstawowy przeciętny stosunek do zwierzęcia i praktyka dnia codziennego, której rezultatem jest odpowiedzialne posiadanie zwierzęcia towarzyszącego, jest nie tylko pożądanym, ale i realistycznym celem;

Postanowiliśmy jak następuje;

ROZDZIAŁ I - GENERALNE WARUNKI

1. Jako zwierzę towarzyszące rozumie się każde zwierzę trzymane lub mające zostać w przyszłości nabyte przez człowieka i trzymane w jego bezpośrednim otoczeniu domowym dla jego przyjemności i towarzystwa.

2. Poprzez handel zwierzętami towarzyszącymi rozumie się każdą legalną transakcję odbywaną w celu uzyskania profitów, której elementem jest zmiana własności zwierzęcia towarzyszącego.

3. Poprzez komercyjną hodowlę rozumie się hodowlę dla celów komercyjnych.

Schronisko (rezerwat) dla zwierząt to instytucja niekomercyjna, gdzie zwierzęta towarzyszące mogą być przechowywane w znacznych ilościach.

4. Jeśli legislatura danego państwa lub inne środki administracyjne na to zezwalają, powyższa instytucja może przyjmować zwierzęta bezpańskie.

5. Poprzez zwierzę bezpańskie rozumie się zwierzę towarzyszące, które albo nie posiada swego domu, albo znajduje się poza zasięgiem swego właściciela i nie znajduje się pod bezpośrednią kontrolą jakiegokolwiek właściciela lub opiekuna.

6. Poprzez właściwy organ rozumie się organ powołany przez państwa członkowskie Rady Europy.

Artykuł II - Zasięg i implementacja

1. Każda ze Stron podejmuje niezbędne kroki mające na celu wcielenie w życie warunków tej konwencji w odniesieniu do:

a. zwierząt towarzyszących trzymanych przez człowieka lub inną osobę prawną w domach, instytucjach zajmujących się handlem, hodowlą komercyjną i w schronieniach dla zwierząt;

b. zwierząt bezpańskich.

2. Żaden z artykułów tej Konwencji nie powinien mieć wpływu na implementację innych instrumentów odnoszących się do ochrony zwierząt lub zachowania gatunków grożących wyginięciem.

3. Żaden z artykułów tej Konwencji nie powinien mieć wpływu na wolność Stron

wprowadzenia bardziej surowych środków mających na celu opiekę nad zwierzętami towarzyszącymi lub zastosowania warunków ujętych w tej Konwencji do innych kategorii zwierząt, które w tym dokumencie nie zostały wymienione.

ROZDZIAŁ II ZASADY TRZYMANIA ZWIERZĄT TOWARZYSZĄCYCH

Artykuł 3 - Podstawowe zasady mające na celu dobro zwierzęcia

1. Nikt nie powinien sprawiać zwierzęciu towarzyszącemu niepotrzebnego bólu, cierpienia lub stresu.
2. Nikt nie powinien porzucić zwierzęcia towarzyszącego.

Artykuł 4 - Posiadanie

1. Każda osoba, która posiada zwierzę towarzyszące i zgodziła się nim opiekować, jest odpowiedzialna za jego zdrowie i dobro.
2. Każda osoba, która posiada zwierzę towarzyszące lub która się nim opiekuje, powinna zapewnić mu miejsce do mieszkania, opiekę i uwagę, dbając również o etologiczne potrzeby zwierzęcia zgodne z jego rasą i hodowlą, a zwłaszcza:
  - a. podawać odpowiednie i wystarczające pożywienie oraz wodę;
  - b. zapewnić mu odpowiednie warunki do ćwiczeń;
  - c. powziąć wszelkie konieczne środki mające uniemożliwić jego ucieczkę;
3. Zwierzę nie powinno być trzymane jako zwierzę towarzyszące, jeżeli:
  - warunki paragrafu 2 nie są spełnione;
  - pomimo spełnienia powyższych warunków, zwierzę nie może zaadaptować się do życia w niewoli.

Artykuł 5 - Hodowla

Każda osoba, która wybiera zwierzę towarzyszące i planuje jego hodowlę jest odpowiedzialna za wzięcie pod uwagę uwarunkowań anatomicznych, fizjologicznych i behawioralnych zwierzęcia, które mogą narazić na ryzyko zdrowie lub dobro miotu lub żeńskiej partnerki;

Artykuł 6 - Limit wieku związany z nabywaniem

Żadne zwierzę towarzyszące nie powinno być sprzedane osobie poniżej 16 roku życia bez zgody wyrażonej przez rodziców lub prawnego opiekuna.

Artykuł 7 - Tresura

Żadne zwierzę towarzyszące nie powinno być tresowane w sposób, który może być szkodliwy dla jego zdrowia, zwłaszcza zmuszanie do przekraczania naturalnych możliwości, siły lub korzystanie z syntetycznych specyfików, które mogą doprowadzić do kontuzji, niepotrzebnego bólu, cierpienia lub stresu.

Artykuł 8 - Handel, hodowla, schronienia dla zwierząt

Każda osoba, która w momencie wejścia w życie tej Konwencji, zajmuje się handlem, komercyjną hodowlą lub prowadzi schronienie dla zwierząt, powinna w odpowiednim czasie ustalonym przez każdą ze Stron zgłosić swą działalność do kompetentnego organu. Osoba, która zamierza zająć się którąś z wyżej podanych działalności powinna zadeklarować swą wolę odpowiedniemu organowi.

Powyższa deklaracja powinna określać:

- a. gatunki zwierząt towarzyszących, które mają być wykorzystane;
- b. osobę odpowiedzialną i jej wiedzę;
- c. opis siedziby oraz sprzętu który ma być wykorzystany.

Powyższe czynności mogą być wykonywane tylko jeżeli:

- a. osoba odpowiedzialna posiada wiedzę oraz możliwości wymagane do prowadzenia danej działalności zdobyte albo dzięki odpowiedniemu wykształceniu, albo doświadczeniu nabytemu w pracy ze zwierzętami towarzyszącymi i

b. jeśli siedziba oraz wyposażenie użyte do prowadzenia działalności są zgodne z wymaganiami zawartymi w Artykule 4.

4. Odpowiedni organ powinien zdecydować na podstawie deklaracji czy warunki wymienione w paragrafie 3 są spełnione. Jeśli nie, ów organ powinien zalecić odpowiednie zmiany, a jeśli jest to konieczne dla dobra zwierząt powinien zakazać rozpoczęcia lub kontynuacji działalności.

5. Odpowiedni organ powinien zgodnie z państwową legislacją, kontrolować lub też nie, czy powyższe warunki są spełnione.

Artykuł 9 - Reklama, rozrywka, wystawy, konkursy i podobne imprezy

Zwierzęta towarzyszące nie powinny być używane w reklamach, rozrywce, wystawach, konkursach i innych imprezach tego typu, chyba że:

1. organizator stworzył odpowiednie warunki dla zwierząt towarzyszących - zgodne z wymaganiami z Artykułu 4, paragraf 2, i

2. zdrowie i dobro zwierząt nie są zagrożone

Żadne substancje, kuracje, ani urządzenia nie powinny być użyte w celu zwiększenia lub zmniejszenia naturalnych możliwości zwierzęcia:

1. podczas konkursów,

2. lub w każdej innej sytuacji, jeśli może to zagrozić zdrowiu lub dobru zwierzęcia.

Artykuł 10 - Operacje chirurgiczne

Operacje chirurgiczna mające na celu zmianę wyglądu zwierzęcia w celu innym niż lecznicze powinno być zabronione, a zwłaszcza:

a. przycinanie ogonów,

b. przycinanie uszu,

c. usuwanie pazurów

d. usuwanie kłów

Wyjątki od tych zakazów dopuszczalne są jedynie wtedy, jeśli:

a. weterynarz uważa procedury nie mające na celu leczenia za niezbędne z weterynaryjnego medycznego punktu widzenia lub mające na celu dobro zwierzęcia;

b. zapobiegają reprodukcji.

1. Operacje, podczas których zwierzę może odczuwać poważny ból powinny być wykonywane pod znieczuleniem aplikowanym tylko przez weterynarza lub pod jego kontrolą.

2. Operacje, podczas których znieczulenie nie jest konieczne mogą być przeprowadzane przez osoby uprawnione do tego w świetle państwowej legislacji.

Artykuł 11 - Uśmiercanie

Tylko weterynarz lub inna osoba kompetentna może uśmiercić zwierzę towarzyszące, poza sytuacjami nadzwyczajnymi, w których cierpienie zwierzęcia nie może zostać przerwane szybko przez weterynarza lub inną osobę kompetentną lub w innej sytuacji nadzwyczajnej określonej w państwowej legislacji. Uśmiercanie powinno się odbywać przy zapewnieniu minimalnego fizycznego i psychicznego cierpienia. Metody, oprócz sytuacji nadzwyczajnych, powinny być następujące:

a. powodująca natychmiastową utratę przytomności i śmierć, lub

b. zaczynająca się głębokim znieczuleniem, po którym następuje działanie przyczyniające się do pewnej śmierci zwierzęcia.

Osoba odpowiedzialna za uśmiercenie zwierzęcia powinna upewnić się, iż zwierzę jest martwe, zanim dojdzie do pozbycia się zwłok

Następujące metody uśmiercania powinny zostać zabronione:

a. topienie lub inne metody polegające na duszeniu, jeśli nie spełniają wymogów sformułowanych w subparagrafie 1.b;

b. użycie jakichkolwiek substancji trujących lub narkotyków, jeżeli ich dozowanie i aplikacja nie może być kontrolowane, tak aby uzyskać efekt opisany w paragrafie 1;

c. rażenie prądem, o ile nie powoduje natychmiastowej utraty przytomności.

ROZDZIAŁ III - DODATKOWE ŚRODKI WOBEC PSÓW BEZPAŃSKICH

Artykuł 12 - Redukcja ilości

Jeśli Strona uważa obecną ilość bezpańskich zwierząt za zbyt wysoką i stanowiącą problem, powinny zostać podjęte odpowiednie środki legislacyjne lub/i administracyjne mające na celu zmniejszenie liczby bezpańskich zwierząt bez konieczności zadawania zbędnego bólu, cierpienia lub stresu.

a. powyższe środki powinny zawierać następujące wymagania:

b. i jeśli zwierzęta mają być złapane, powinno to się stać przy minimalnym poziomie stresu i bólu;

c. ii jeśli schwytane zwierzęta mają być przetrzymywane lub uśmiercone, musi się to stać zgodnie z wymogami tej Konwencji;

d. Strony powinny zastanowić się nad:

i zapewnieniem czytelnej identyfikacji zwierząt lub kotów metodą, która zapewni minimum bólu i stresu, np. tatuowanie oraz zapisywanie numerów w rejestrze wraz z danymi oraz adresami właścicieli;

ii redukcja nieplanowanych hodowli kotów i psów poprzez promowanie sterylizacji tych zwierząt;

iii zachęcanie znalazców bezpańskich psów lub kotów, by zgłaszali te fakty odpowiednim organom.

Artykuł 13 - Wyjątki dotyczące chwytania, posiadania i uśmiercania

Mogą być czynione jedynie jeśli są nie do uniknięcia w ramach narodowych programów kontroli dotyczących chorób.

ROZDZIAŁ IV - INFORMACJA I EDUKACJA

Artykuł 14 - Informacja i programy edukacyjne

Strony Konwencji zobowiązują się do wspierania rozwoju programów informacyjnych i edukacyjnych, mających na celu promowanie świadomości i wiedzy związanej z posiadaniem, hodowlą, handlem, tresurą zwierząt towarzyszących zgodnych z wymogami niniejszej Konwencji wśród organizacji oraz osób indywidualnych. W tych programach szczególnie uwaga powinna zostać zwrócona na:

a. potrzebę przeprowadzania tresury zwierząt towarzyszących w celach komercyjnych lub wyczynowych tylko przez osobę posiadającą odpowiednią wiedzę i umiejętności;

b. potrzebę odradzania:

i dawania zwierząt towarzyszących jako prezentów osobom poniżej 16 roku życia bez wcześniej wyrażonej zgody rodziców lub innych prawnych opiekunów;

ii dawania zwierząt towarzyszących jako nagród lub bonusów;

iii nieplanowanej hodowli zwierząt towarzyszących

c. potencjalne negatywne konsekwencje dla zdrowia i dobra dzikich gatunków zwierząt, jeśli będą nabywane i przetrzymywane w roli zwierząt towarzyszących;

d. ryzyko nieodpowiedzialnego nabywania zwierząt towarzyszących, prowadzące do zwiększenia liczby zwierząt niechcianych lub porzucanych.

ROZDZIAŁ V - WIELOSTRONNE KONSULTACJE

Artykuł 15 - Wielostronne konsultacje

1. Strony zobowiązują się do odbywania wielostronnych konsultacji w ramach Rady Europy (podczas pierwszych pięciu lat od wejścia Konwencji w życie oraz w sytuacjach, w których ponad połowa państw członkowskich będzie sobie tego życzyła) mających na celu zbadanie wdrażania wymogów Konwencji w życie oraz ewentualną potrzebę uzupełnienia wymogów. Powyższe konsultacje powinny odbywać się podczas spotkań organizowanych przez Sekretarza Generalnego Rady Europy.

2. Każda ze Stron ma prawo do powoływania reprezentanta, który będzie uczestniczył w powyższych konsultacjach. Każde z państw członkowskich Rady Europy, nie będące stroną niniejszej Konwencji, ma prawo do bycia reprezentowanym podczas konsultacji przez obserwatora, wyznaczonego przez dane państwo członkowskie.

3. Po odbyciu konsultacji, każda ze Stron powinna złożyć na ręce Komitetu Ministrów raport dotyczący odbytych konsultacji oraz funkcjonowania Konwencji, oraz jeśli uznają

to za konieczne, propozycje poprawek do Artykułów 15-23 Konwencji.
4. Strony powinny nakreślić zasady odbywania się i procedury konsultacji.

ROZDZIAŁ VI - POPRAWKI

Artykuł 16 - Poprawki

1. Jakakolwiek poprawka do Artykułów 1-14 proponowana przez Stronę lub Komitet Ministrów powinna być z przedstawiona Sekretarzowi Generalnemu Rady Europy i dalej przekazana wszystkim państwom członkowskim rady Europy, każdej innej Stronie, każdemu innemu Krajowi, zaproszonym do przystąpienia do Konwencji zgodnie z wymogami Artykułu 19.
2. Jakikolwiek poprawki zaproponowane w zgodzie z wymaganiami wcześniejszego paragrafu powinny zostać uważnie przeanalizowane i przedyskutowane podczas wielostronnych konsultacji nie mniej niż dwa miesiące po przekazaniu tekstu poprawki przez Sekretarza Generalnego. Podczas konsultacji poprawka może zostać przyjęta większością 2/3 głosów.
3. Dwanaście miesięcy po przyjęciu poprawki podczas wielostronnych konsultacji, poprawka powinna wejść w życie, chyba że Strony postanowią inaczej.

ROZDZIAŁ VII - KOŃCOWE WARUNKI

Artykuł 17 - Podpis, ratyfikacja, zatwierdzenia, aprobata

Niniejsza Konwencja jest otwarta do podpisu przez państwa członkowskie rady Europy. Podlega ratyfikacji, zatwierdzeniu i aprobacie. Instrumenty służące do ratyfikacji, zatwierdzenia i aprobaty znajdują się w gestii Sekretarza Generalnego Rady Europy.

Artykuł 18 - Wejście w życie

1. Niniejsze Konwencja wejdzie w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po wyczerpaniu okresu sześciomiesięcznego upływającego od daty, gdy pierwsze cztery państwa członkowskie zdecydowały o związaniu się wymogami Konwencji zgodnie z Artykułem 17.
2. Odnośnie do innych państw członkowskich, które zdecydują o przystąpieniu do Konwencji, niniejsza Konwencja będzie wchodzić w życie po okresie sześciu miesięcy od złożenia w depozyt instrumentów ratyfikacji, zatwierdzenia i aprobaty.

Artykuł 19 - Przystąpienie państw nie będących członkami Rady Europy

1. Po wejściu w życie Konwencji, Komitet Ministrów Rady Europy może zaprosić do przystąpienia do Konwencji państwo nie będące członkiem rady Europy, na podstawie decyzji podjętej przez większość określoną w Artykule 20.d. Statutu Rady Europy i przez niejawną głosowanie reprezentantów państw członkowskich uprawnionych do zasiadania w Komitecie Ministrów.
2. Odnośnie państwa przystępującego do Konwencji, wejdzie ona w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po zakończeniu okresy sześciomiesięcznego liczonego od daty złożenia w depozyt u Sekretarza Generalnego Rady Europy instrumentów akcesyjnych.

Artykuł 20 - Klauzule terytorialne

1. Każdy Kraj, podczas składania podpisu lub w momencie oddania w depozyt instrumentów ratyfikacji, zatwierdzenia, aprobaty lub akcesji, może określić terytorium lub terytoria, na których niniejsza Konwencja będzie obowiązywać.
2. Każda ze Stron może w okresie późniejszym poprzez deklarację zaadresowaną do Sekretarza Generalnego rady Europy rozszerzyć obowiązywanie niniejszej Konwencji na terytorium wymienione w deklaracji.
3. Każda z deklaracji opisanych powyżej może być również wycofana poprzez odpowiednią notę dostarczoną Sekretarzowi Generalnemu

Artykuł 21 - Zastrzeżenia

1. Każdy z Krajów może zadeklarować chęć ze skorzystania z jednego lub więcej zastrzeżeń w stosunku do Artykułów 6 i 10, paragrafu 1, subparagrafu a. Żadne inne zastrzeżenia nie mogą być uczynione.

2. Strona, która dokonała zastrzeżenia zgodnie z powyższym paragrafem może je wycofać notyfikując o tym Sekretarza Generalnego rady Europy.

Artykuł 22 - Potępienie

Każda ze Stron może potępić niniejszą Konwencję poprzez odpowiednią notyfikację złożoną na ręce Sekretarza Generalnego.

Artykuł 23 - Notyfikacje

Sekretarz Generalny Rady Europy zawiadamia państwa członkowskie Rady Europy i inne państwa, które przystąpiły do Konwencji lub zostały do tego zaproszone, o:

- a. złożeniu podpisu;
- b. depozycie instrumentów ratyfikacji, zatwierdzenia, aprobaty lub przystąpienia;
- c. dacie wejścia w życie tej Konwencji zgodnie z Artykułami 18, 19 i 20;
- d. każdym innym akcie, notyfikacji lub komunikacji związanej z niniejszą Konwencją.